

זכותון האיגוד – מסמכי פיתוח והפקה

או:

למה יש לשים לב בבוא התסריטאית* לחתום על חוזה עם מפיקה:

מהרגע שהתסריטאית חותמת על הסכם עם המפיקה זה בבחינת בלתי הפיך, וכל הצרות העתידיות מתנקזות לרגע הזה. כל בית משפט יחייב את ההסכם החתום ולכן לפני כל חתימה מתייעצים.

לפני הכל על התסריטאית לזכור תמיד:

1. היצירה בבעלותך! 100% ממנה שייכת לך! המפיקה מבקשת להעניק לה את הזכויות ביצירה, הלכה למעשה. זהו מעמד הכוחות בין הצדדים.
2. על התסריטאית לשמור כל התכתבות שקשורה לכל יצירה שלה עם כל גורם. התכתבויות אלו עשויות לשמש את התסריטאית בהמשך על מנת לשמור על זכויותיה, אם תידרש לכך. במרתונים הארוכים שהם יצירת תוכן בישראל, התכתבויות אילו ישמשו כסיפור המעשה של הפרויקט. שמרי אותם בצד ליום גשום!

א. שלב הפיתוח – הסכם פיתוח

3. על התסריטאית לשאול את עצמה מה מטרת ההתקשרות עם המפיקה. בדרך כלל, בשלבי העבודה הראשונים על יצירה מטרת ההתקשרות היא **פיתוח מסמך מכירה** שיאפשר למפיקה לפעול לגיוס כספים וגוף שידור. בשלב זה יש לחתום על **חוזה פיתוח**. המשך פיתוח ללא חוזה עלול להוביל להפקרת זכויותיך.
4. בהסכם הפיתוח התסריטאית לא חייבת לוותר על זכויותיה והיא יכולה וצריכה לשאוף לתת רישיון למפיקה לפנות לקבלת מימון, ותו לא. חוזה הפיתוח לא פותר את כל הסוגיות שעל השולחן אלא רק מקנה למפיקה את האפשרות לפנות לגופי השידור.
5. אחד הסעיפים החשובים בהסכם הפיתוח הוא הקביעה כי במידה ויעלה בידי המפיקה לגייס מימון או להביא חוזה עם גוף שידור, ייחתם חוזה הפקה בו יוסדרו כל ענייני הזכויות. חתימה זו מתבצעת תוך מתן התחייבות של הצדדים כי במידה ויגויס מימון הן יחתמו על חוזה הפקה כמקובל בתעשייה בישראל. כלומר: בהסכם הפיתוח צריכה להיות אופציה לחתימה על הסכם הפקה.
6. ניתן וחשוב לדרוש שכספי הפיתוח שיגויסו יועברו במלואם לתסריטאיות שפיתחו / מפתחות את היצירה.

* המסמך נכתב בלשון נקבה ופונה לכל המינים והמגדרים.

7. יצוין שניתן לייעד כל חוזה בהתאם להגשה הנקודתית אליה שולחים את ההצעה, או בהתאם לגוף השידור אליו פונה המפיקה (לדוג': חוזה פיתוח עבור מועד הגשה יוני 2021 לתאגיד השידור כאן) באופן כזה הרישיון הניתן למפיקה מצומצם יותר והתסריטאית שומרת את זכויותיה בידיה, ובהתאמה כך יהיה לה יותר כוח במו"מ שיתקיים בהמשך.

אף שמדובר בהסכם פשוט יחסית, **יש להתייעץ לגביו עם עורך דין**. דלתות האיגוד פתוחות בפני חברות וחברי האיגוד לייעוץ משפטי – אל לכן לחתום על חוזה מבלי שהתייעצתן עליו גם אם הוא קצר.

ב. שלב ההפקה – הסכם הפקה

8. כאשר מגויסים ליצירה כספים ו/או גוף שידור שמביע רצון להפיקה, מגיעה העת לחתום על **חוזה הפקה**. בחוזה זה התסריטאית מוותרת למעשה על כלל זכויותיה עבור המפיקה, **בכפוף לשמירה על זכויות מסוימות** שהעיקריות יוסברו להלן.

9. **עבודת כתיבה ושכר כתיבה**: העובדה שהתסריטאית פיתחה את היצירה עד כה אין משמעותה שתכתוב אותה גם בהמשך. ככל שתחפוץ בכך, יש לעמוד על הזכות לכתוב את היצירה ולקבל בעבור העבודה שכר כתיבה. כמו כן, חשוב לוודא שהיקף העבודה תואם את מה שסוכם במעמד המו"מ.

10. **הכל נתון למו"מ**. לפיכך, יש לסכם מראש כמה שכתובים כלולים בהסכם, כמה פגישות, כמה פרזנטציות, בכמה שפות תכתב היצירה, וכיוב'. כל פריט שכזה שווה זמן ומאמץ וכסף וחשוב שכולן ידעו באיזה היקף עבודה מדובר.

11. **אחוזי בעלות וזכויות מסחור**: זכותך לקחת חלק מסוים בכל רווח שתניב הסדרה. האחוזים הנהוגים בישראל והמומלצים על ידי האיגוד הם כ-20% מרווחי מסחור ביצירה אבל המנעד בפועל הוא רחב. באופן טבעי, טווח ההשתתפות ברווח הוא נגזרת של נסיון והצלחה קודמת – יוצרות צעירות נאלצות להתפשר על הרבה פחות על פני יוצרות ותיקות שנהנות בפועל מאחוזים גבוהים יותר. זהו סעיף של תקווה טובה ואופטימיות. בהעדרו, התסריטאית עשויה למצוא עצמה חתומה כיוצרת של סדרה מצליחה אך בלי ההנאה הכלכלית אשר טמונה בצידה. עוד יש לשים לב שלעיתים יש נטייה להפריד בין רווחים בישראל ורווחים מחוץ לישראל - יש לעמוד על אחוז השתתפות ברווחים בכל אחד מהמקרים.

12. **זכויות תל"י / סעיף תל"י**: סעיף שמירת זכויות, כפי שנדרש על ידי תל"י – חברת התמלוגים של תסריטאיות ובמאיות ישראל, הוא סעיף קבוע ומחייב בחוק. אנו לא מכירים מקרים בהם מפיקות מסרבות להכניסו. **עם זאת**, אם נתקלתן במקרה כזה, יש להחזיר את הסעיף להסכם.

13. במקרה של יותר מיוצר אחד ליצירה, כדי למנוע אי נעימויות, עוולות ואכזבות, יש להחליט איך לחלק את הזכויות לתמלוגים כבר עכשיו במעמד החתימה מול המפיק/ גוף השידור.

בעתיד, לכשיהיו תמלוגים, הם יחולקו בהתאם לסיכום בין היוצרים שנחתם מול ההפקה/גוף השידור.

חשוב להדגיש: רק תסריטאיות ובמאיות זכאיות לתמלוגים משידור היצירה. לאף גורם אחר בהפקה – חשוב ככל שיהיה – אין אחוזי השתתפות בתמלוגים.

14. **זכויות מוסריות / קרדיט:** המפיקה / גוף השידור צריכים להתחייב להעניק לתסריטאית קרדיט בגין כתיבת התסריט, או כל עבודה אחרת שבוצעה על ידה. הקרדיט יופיע באותן אופן ובאותם המקומות בו יופיעו שמות בעלות התפקידים האחרות (במאית, מפיקה).

15. **זכות סירוב ראשונה:** מדובר בסעיף חשוב מאוד אשר מעניק לתסריטאית את הזכות להיות הכותבת של יצירה אודיו-ויזואלית נגזרת (עונות נוספות, סרטים באורך מלא וכו' – ראי גם סעיף 15), אם תרצה בכך. הסעיף קובע שבמקרה שיש רצון לפתח/להפיק יצירה שכזו, על המפיקה/גוף השידור לפנות קודם כל לתסריטאית החתומה על ההסכם, ולתת לה את ההזדמנות לכתוב אותה.

בכל מקרה בו נשקל ויתור על זכות הסירוב, אנחנו ממליצים להתייעץ בעניין עם עו"ד. כאמור, דלתות האיגוד פתוחות בפני חברות וחברי האיגוד לייעוץ משפטי.

16. **תוקף ההסכם:** על מנת שלא להישאר לכודה בהסכם מבלי שהסדרה מופקת בפועל, יש לקבוע בהסכם מועד פקיעה. ככל שלא מופק דבר תוך תקופה זו ההסכם בטל והזכויות חוזרות לידיה של התסריטאית (בכפוף לשמירה על זכויות המגיעות למפיקה ככל שקיימות כאלה).

17. **יצירות נגזרות שאינן מתחום האודיו-ויזואלי:** שמירה על הזכות לפתח מסיפור התסריט המקורי מחזות, ספרים וכו'. נהוג להשאיר זכות זו בידיה של התסריטאית.

18. **יש לשים לב! הסכם הפקה הוא ההסכם הסופי עליו חותמת התסריטאית, זוהי נקודת המפתח ותמיד יש להתייעץ לפני חתימה עליו, האיגוד נמצא פה בשבילכן ובשבילכם.**

עו"ד ליאור תמאם
אחראי היצירה המקורית
איגוד התסריטאים